

1699 April

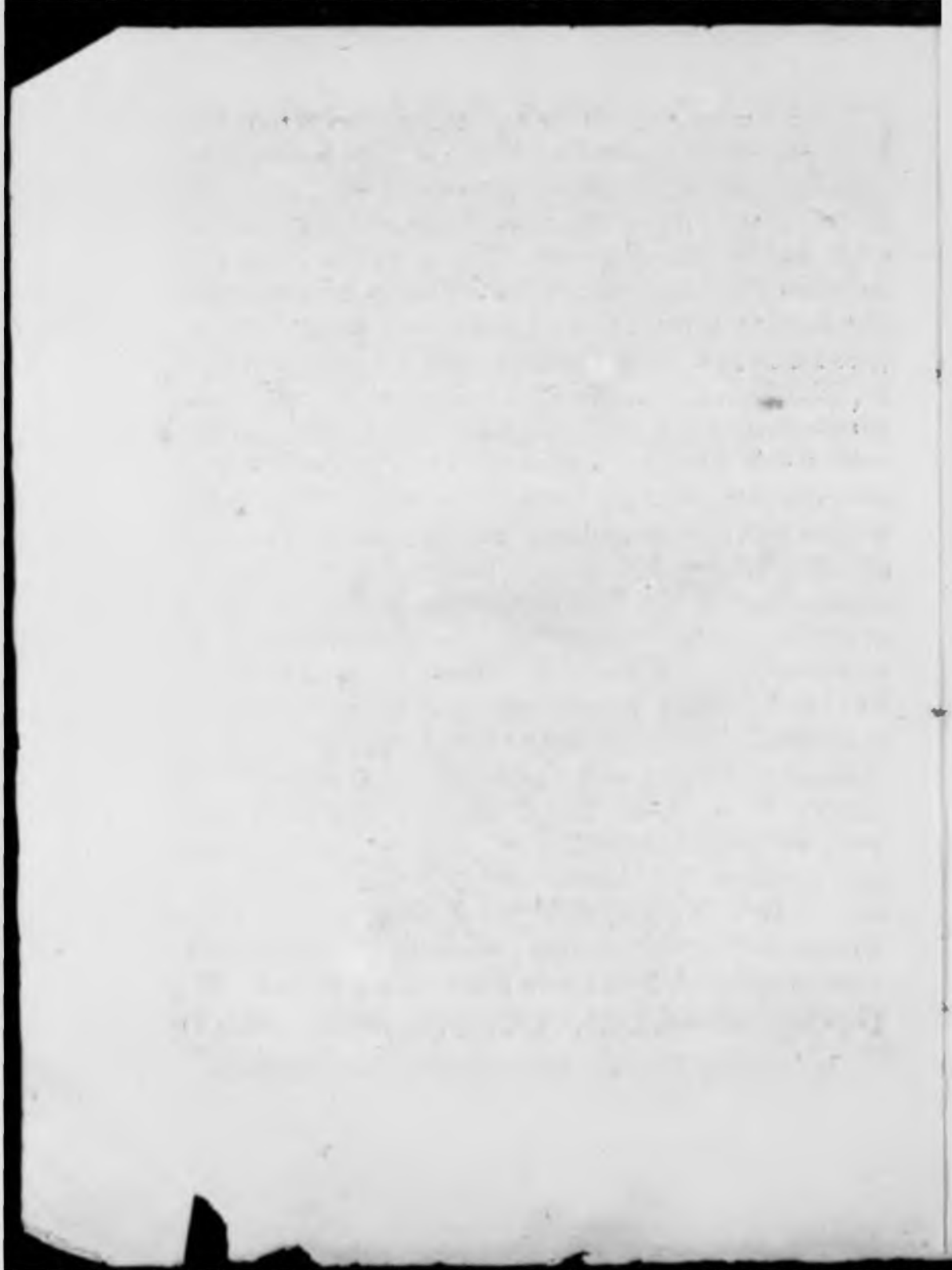
191

PLACCAERT
ONS HEERE DES
KONINCKS
BY FORME VAN
EEUWIGH EDICT

Verbiedende het inne-brengen van alle soorten van vremde Laechenen ofte Hart-
wercken van Wolle, van wat nature die souden moghen wesen; als mede van
alle soorten van Hoeden, Indiaensche Stoffen van Syde, Basts, Cattoen, gedruckte
ende ongedruckte Cattoene Lynwaeten. Gegeven den 1. April 1699.

TOT RUREMONDE;
By LENAERDT OPHOVEN, Drucker vanden Ed: Hove in Gelderland.

CAREL by der gratie Godts, Coninck van Castilien, van Leon, van Arragon &c. Alsoo Wy geïnformeert zyn door de groote clachten die ons gedaen zyn van diverse Gedeputeerde van onse Steden, die eerst gehoort hadden de Generale clachten vande Ingesetene der selver over de groote menichte van alderhande vrende Manufacturen, die gedebiteert wierden ende verkocht in dese Landen van onse gehoorzaamheyt, merckelijck de Manufacturen van Wolle, waer door voor het grootste part te niet wierden gedaen onse Inlantse Manufacturen, ende onse goede Ingesetene by middel van dien hunnen cost niet en connen winnen onder onse gehoorzaamheyt, ende oversulcx genootsaect waeren hun te retireren in andere Rijken ende Provincien alwaer sy wierden aengelockt onder diverse geloften ende andersints, het gene soo verre was gecomen, dat inde selve Rijken ende Provincien, nu versien zynde van genoechsame werck lieden, was verboden het incommen van onse Wolle-Manufacturen, en de rest soo swaerlijck belast, dat de selve belastinge was te reputeren voor een indirect verboth; alle het welcke is tenderende niet alleen tot onse groote prejudicie ende van alle onse goede Onderdaenen, maer oock tot totale ruine van de Fabryckē principalick vande wolle-Manufacturen dese Landen, SOO IST, dat, om daer inne te voosien ende de voorsz. onse Onderfaeten te animeren om de voorsz. Wolle Manufacturē te doen floreren ende wederkeren in dese Landen gelijk sy voor desen hebbē geweest, ende met eenen vlytigen iever te hervatten dese Fabrijcke, Wy (by advys van onse Raeden van Staeten, Secreten, ende Fi-

nantiën , ende ter deliberatie van onsen seer Lieven ende seer-
Bevinden goeden Broeder , Cosyn ende Neve MAXIMILIAEN
EMANUEL door Godts genade Hertogh van Opper ende Neder
Beyeren , ende vanden Opper-Palz, Palz Grave vanden Rhyn,
Groot' Schencker des H. Rijckx ende Keurvorst , Lant-Grave
van Lichtenbergh , Gouverneur van onse Nederlanden) heb-
ben by forme van Ediët perpetuel geordonneert ende ghesta-
tueert , gelyck wy ordonneren ende statueren by dese , het
naervolgende.

I.

Dat niemant van wat conditie ofte qualiteyt hy zy , in dese
Landen van Herrewaerts-overs en sal moghen inbrengen ,
doen inbrengen , ofte ontfangen directelijck oft indirectelijck,
te waeter, ofte te lande, in synen eygen naeme, oft anderen, 't zy
van F. Etour, oft andersints niet meer op pretext van transit, als
ander eenige soorten van vreemde Lackenen oft hant-wercken
van Wolle van wat nature die souden mogen welen , nament-
lijck Stametten, Stoffen, Bayen, Carfayen, Ratinen, Sayen, en-
de diergelijke, alwaren die gemengelt met Syde. Waer onder
Wy oock begrypē alle soorten van Hoeden, niet tegenstaende
die genaect waeren van Hayt, oft andere materie, als VVolle,
gelyck oock alle Indiaense Stoffen , van Syde, Bast, Cattoen
soo wel als de geconterfeyte, gedruckte ende ongedruckte Cato-
toene Lynwaeten , op peus van Confiscatie van allen de selve
Manufacturen ende het quadrupel vande weerde van dien
voor d'eerste reyse, de een hellicht daer van voor den Aenbren-
ger, ende d'ander hellicht voor den Officier die het Exploit

sal hebben gedaen, ende voor de tweede reyse, boven de confiscatie ende de voorz. penen, van te moeten sluyten hunne winckels den tijdt van dry Maenden, ende de gene die geen winckelen soudē hebben, het acht dobbel vande wederē, ende voor de derde reyse van ghebannen te worden buyten de Landen van onse ghehoorsaemheyt boven de voorz. penen, daer-over Wy, nochte onsen Gouverneur Generael van dese Landen, nochte onse Raden, aen d'Overtreeders niet en sullen accorderen eenige gratie oft abolitie.

2.

Wel-verstaende dat eenige Cooplyden van dese onse Landen eenige vande voorz. vromde Wolle-Manufacturen ontboden hebbende van over Zee voor dathe vande Publicatie vā dit tegenwoordigh Placcaert, die sullen moghen incommen binnen 6. weken naer de selve Publicatie op de lasten voor desen betaelt, mits verclarende onder Eedt voor het Magistraet van hunne respectieve woonplaecten, dat zy die voor dathe vande selve publicatie hebben ontboden voor hunne eygen Rekeningē, sonder dat iemant parrt oft deel daer-inne is hebbende, directelijck oft indirectelijck, van welke prestatie van Eede sal moeten blijcken by behoorlijke acte onderteekent by den Grefnier ofte Secretaris, ende gesegelt met den Segel van de selve respectieve Magistraten gelijk oock vande behoorlicke cognoisementen, aler die goederen sullen mogen gelost worden uyt de Schepen daer mede die over Zee aencommen, op pene van verbeurte ende confiscatie van dier. Ende by soo verre eenige voorgemelde verbode Manufacturen by eenige Cooplyden van

lyden van dese Landen ontboden waeren voor dathe vande
voorsz. Publicatie uyt d'aenpaelende ende naeburige Landen
gelegen herwaerts de Zee, sullen die alleenlijk moghen in-
commen binnen vyfthien dagen naer de selve Publicatie, onder
gelijke prestatie van Eede ende betoogh, op pene van ver-
beurte als voorens.

3.

Aengaende de Coopluyden ende Winckeliers die tegen-
woordelijk hun vinden voorsien van vremde Lackenen ende
Wolle-Manufacturen, Wy verbieden hun wel scherplicjk
den Prijs daer van te verhoogen op pretext van schaersheyt, ter
cause van dit iegenwoordigh Verboth, ofte ander, als zynde
t'eenmael iegens onse intentie dat dit Verboth gedaen wor-
dende tot welvaert van't Landt, soude strecken tot achterdeel
ende overlact vande Inwoonderen van dier, bevelende daerom
aen alle Magistraeten in hun Distriect daer op neerstich oogh-
merck te nemen, ende sulcke Coopluyden ende Winckeliers
daer over arbitrairlijk te corrigeren.

4.

Allen de selve Coopluyden ende Winckeliers t'zy Eygenaers,
Facteurs ofte andere sullē gehouden syn binnen acht dagen naer
de publicatie deser te stellen in handen van de gene by de Ma-
gistraeten vande Steden ende by de Wethouderen ten Platten
Lande in elcx distriect te committeren, eene Lyste ende Decla-
ratio vande voorschreven Lackenen ende Manufacturen die sy
hebben onder hunne macht ende dispositie in dese onse Neder-
landen onder behoorlijke expurgatie van Eedt, ende sullen die

G.com-

Gecommitteerde gehouden zyn vyfthien daegen daer naer te stellen in handen vande respectieve Wethouderen het Origineel vande voorschreve Lysten ofte Declaratien, waer van aen de selve Gecommitteerde sal gegeven worden cene copye authenteyck, ende sullen de selve Wethouderen diergelijke copye authenteyck oversenden aen onse Raeden Fiscales in elcks District, die VVy belasten t'advigileren op de precise observantie deser. Alle welke devoiren sullen oock moeten gedaen worden ten opsichte vande vremde Manufacturen die sullen wesen ingecommen binnen den tydt ende op de maniere hier vooren in het tweede Article uytgedruckt, alles op pene van verbeurte ende confiscatie.

5.

Welcke Gecommitteerde geassisteert met Schepenen vande respectieve Steden, Vryheden ende Dorpen, sullen binnen vyfthien dagen daer naer mogen nemen den Vont vande vremde Laeckenen ende VVolle-Manufacturen om gefegelt te worden.

6

Authoriserende de Gecommitteerde gestelt by de hoofd ofte groote Steden ende Casselryen, te doen de revisitatie ten Platten Lande ende in de klyne Steden, Vryheden ende Dorpen die onder hun zyn staende ofte met hun contribuieren in de Beden ende subsidien, ende Ordonnerende aen alle Officiers ende Wethouderen vande voorschreve klyne Steden ende Dorpen hun te geven alle assistentie in diergelijcken cas noodigh.

7.

7.
Raeckende de Laeckenen, Sayen, Starnetten, Bayen, Car-
feyen, Sargien ende alle andere Manufacturen van Wolle Stof-
fen, die sullen gemaect worden binnen dese Landen, sullen
de selve worden gefegelt door de voorsz. respectie Gecom-
mitteerde met eenen Looten Segel in't beginnen van't Werck,
naer dat daer aen een elle oft half sal wesen gemaect, sonder
dat de selve vande Getrouwen sullen mogen afgedaen worden
sonder dese Seglinge, op pene van verbeurte der selver ende
het vier dobbel van dien ende 20. guldens amendes ten regaer-
de vande gene die op den tijdt als hier vooren den voorschreven
Segel niet en sullen hebben doen opslaen.

8.

Ordonnerende tot dien effecte dat de Gecommitteerde sul-
len notitie houden van ieder Stuck Laecken by hun gezegelt
met uytdruckinge vande teeckens en numbers waer van hier
naer sal worden vermeld

9.

Dese Gecommitteerde sullen moghen met assistentie van
VVethouderen volgens de respectie costuymen vande Plaetse
soo dickwils hun goet duncken sal, visiteren de Huylen, VVin-
kels, Hallen, ende Magazynen alwaer eenighe Laeckene ofte
VWolle-Manufacturen zyn, ende inghevalle sy aldaer bevinden
eenige der selver niet gefegelt, sullen sy die mogen saiseren en
confisqueren.

10.

Ende ten opsichte vande Schepen, VVagens, Koetsen, Bae-
len ende Manden; sullen de voorsz. Gecommitteerde ghelyck
oock met hun de Dekens vande Ambachten van de Wolle-Ma-
nufacturen

f. Sturen die möghen visiteren soo ende gelijk sulcx is gheper-
mitteert aen alle Officieren gestelt, soo nopende onse als de ge-
rechtigheden vande Sreden oft andere plaedten, op pene van
twee hondert guldens tot laste vande gene die dese visiten sou-
den weygeren te laeten doen oft souden injurieren de Gecom-
mitteerde in het feyt van dese visiten, ende ingevalle sy hun
quamen te vergeten soo verre vande selve aen te raeken, ende
te slaen, sullen sy arbitrairlyk worden gestraft naer den eysch
vande saecke als Overtreders vande vry-gheleyden, gemerckt
wy hebben genomen ende nemen by dese de voorsz. Gecom-
mitteerde onder onse protectie ende sauvegarde.

11.

De voorschreve Laeckens ende VVolle-Manufacturen in
vueghen voorsz. gheloot ende gesegelt zynde, niemant en sal
sich mogen vervoorderen de voorsz. Segels af te doen, oft aen
hunne Laeckens ofte wolle-Manufacturen ander Looft ofte Se-
gel aen te doen, op pene van gestraft te worden als Valsarissen,
ende voor altijd gebannen te worden uyt de Landen van on-
se gehoorzaamheyt boven de Confiscatie van alle de Coop-
manschappen die binnen hunne Huysse ende Magazynen sul-
len worden bevonden, ende binnen de plaetsen, alwaer de
voorsz. Gecommitteerde die Coopmanschappen sullen con-
nen achterhalen

12.

Om des te meer te voorcomen ende te beletten datter gene
vremde Laeckens ofte wolle-Stoffen onder diergelycke verval-
ste af gedaene en overgesette Segels en souden connen schuy-
len ende hier te Lande gedebiteert worden, sal jederen Laeke-
maecker

maecker ofte VVolle-wever gehouden zyn in het beginsel van ieder stuck Laecken ofte ander wolle specie van syne fabrycke te wercken ofte te weven de twee eerste letteren van den naem vanden Meester, ende daerenboven den number ofte het getal van het stuck Laecken ofte wolle-fabrycke het gene hy t'zedert het publiceren van dit ons Placcaert sal hebben geweven, ofte doen weven, te weten, het eerste stuck boven de voorsz. letters vanden naem met den number 1. het tweede met den nombre 2. ende de reste naer advenant, verclarende dat alle stucken de welke hier te Lande sullē bevonden worden alsoo niet geweven, geteekent ende gefegelt te zyn, gelijk hier boven beschreven staet, sullen gehouden worden voor vremde goederen ende onderworpen zyn aende penen ende amendē hier vooren gespecificēert.

13.

Interdicerende aen alle VVolle-wevers te fabriceren twee Stucken op den selven number van wat specie ofte veranderinge van wolle-Manufacture het selve soude mogen zyn, op de pene van dat hy sal gehouden worden al oft hy den voorsz. Segel hadde vervalst.

14.

Welcke letters soo vanden naem vanden Meester, als vandē number van het stuck, sullen moeten ingheweven ofte ghewerckt worden van Lyne ofte Catoene-garen oft andere diergelijke Materie de welke in de versve niet en worde verduystert.

15.

Desgelijckx Ordonneren VVy aen alle VVinckeliers ende Uyt-snyders van Laeckenen ende andere VVolle-Manufacturen, pertinenten boeck te houden van alle voorsz. Inlantsche Stucken

stucken Laeckenen, Carfayen, Stametten ende dierghelijcke
VVolle-goederen, de welcke sy voor hunnen winckel sullen
hebben ontfangen met uyt-druckinge van de voorscheve let-
ters ende number van jeder stuck.

16.

Ende in het uyt-snyden der selver daer vā tot het lest te hou-
den ende bewaeren aen het restant van jeder respectif stuck de
voorsz. Segel, letters ende getal, ende het eynde van het selve
stuck, behellende den voorsz. Segel, letters ende getal, over
te brengen ter notitie van de Laecken-halle waer onder sy for-
teren.

17.

WVck stuck alsoo volweven, geveert ende bereydt, misf-
gaders aen eenigen uyt-snyder ghelevert zynde; sal by den sel-
ven uyt-snyder moeten gebrocht worden ter voorschreve no-
titie van de Laecken-halle, ende by den Boeck-houder daer
uyt worden gesneden ende distinctelijck bewaert oft gepleekt
in de marge van den selven Boeck een staetjen, totter tydt toe
dat het stuck heel vertiert ende uyt-gesneden zynde den lesten
lap op-hebbende den voorsz. Segel, naem ende number, sal
overgebracht wesen gelijk hier vooren is geordonneert.

18.

Willende oock dat jederen winckelier, uyt-snyder ende alle
andere met Laecken ofte Wolle Drapperye omgaende t'allen
tyde des aensocht zynde, sal gehouden zyn aen te wysen ende
te kenfigneren den Persoon van den Coopman ofte Laekema-
ker, van wie hy jeder stuck van Drapperye sal hebben vekre-
gen ofte gekocht op de boete van hondert guldens.

19.

Verclarende van ghelijcken, dat de voorfz. handtwercken van Wolle ghemacckt in dese Landen niet en sullen moghen worden getransporteert buyten de selve Landen, om aldaer gevolt, gelchooren, geperst ofte geverft te worden volgens ons Placcaert van den 14. Meert 1664. op pene van confiscatie van de selve Coopmanschappen, Peerden, Schepen ende Wagens waer-mede de selve sullen worden vervoert, ende het vier-bobbel van de selve Coopmanschappen, in sulcker voegen dat den uyt-voer ofte transport buyten dese Landen niet en sal ghepermitteert zyn dan naer dien de voornoemde Fabrycken behoortlyck bereydt ende t'cenemael gheperfectionneert sullen wesen.

Om te beter te animeren alle onse onderfaeten tot de Fabrycque van de selve Laeckenen ende Wolle stoffen, en sullen de voorfz. Cooplieden resortterende onder onse gehoorfaemheydt, ten onderen hebbende eenige diergelycke vremde VVolle-Manufacturen, de selve niet vermogen te vercoopen naer het expireren van twee jaren naer de publicatie deser.

Ende waer het saecken daer alsdan noch eenige existerden, de selve sullen moeten versonden worden buyten ons ghebiedt ende jurisdictie, alles op pene van confiscatie van diergelycke goederen diemen alhier noch sal bevinden ende het vier-dobbel van dier, waer toe oock sullen geschieden particuliere vonden in alle winckels, huysen ende pack huysen.

22.

Verbiedende oock aen alle onse ondaenen van wat staet ofte conditie die souden mogen wesen diergelijcke vremde Manufacturen te coopen voor hunne dracht naer het expireren van de voorsz. twee jaeren , daer van jet nieuws te doen maecten, gelyck oock aen alle Cleermaeckers ende andere naer het expireren van de selve twee jaeren eenige Cleederen te maecten van de selve vremde Stoffen oft Laeckenen oft andersints eenighe der selve te verwercken , op pene van hondert guldens amende van ider Cleedt ofte werck tot laste van den Cooper , draeger ofte Maeker van t'selve Cleedt ofte werck.

23.

Wy verbieden daer-en-boven ten Platten-lande ende buyten alle onse besloten Steden , alle publiccke merckren van Laeckenen ofte wollemanufacturen , op pene van confiscatie der selver ende het dobbel van de weerde.

24.

Gelijck wy oock verbieden het gheven van alderhande Passporten dienende tot in-voer van eenighe vremde Laeckenen ofte wolle-Manufacturen onder wat pretext ende voor wat personen het soude moghen wesen , ende de selve ghegeven wordende , de Magistraten ofte Rechters en sullen daer op geen reflexie moghen nemen , oock alwac't dat die by Ons oft van onsen twegen waeren verleent , hondende die van als nu voor als dan voor nul ende sonder effect.

25.

Ende alhoewel dat de overtreders van dese onse Ordonnantie niet en waeren gevonden gheweest op het feyt, hun daer naer nochtans vindende genoeghlaem overwonnen, sal jegens de selve worden geprocedeert tot condemnatie ende executie vande penen hier boven gestatueert, inden verstande, dat sy in plaetse van te verbeuten de Coopmanschappen, Schepen, VVagens, Kerren, oft Peerden, sullen worden gecondemneert in de weerde ende in d'amende gelijk oft zy op het feyt bevonden waeren, behoudelijck dat de actie sal moeten geïnstituert worden binnen s'jaers.

26.

Ende oft het ghebeurde datmen precieselijck niet en soude connen weten oft bevestigen de qualiteyt vande voorsz. Coopmanschappen, Wy willen dat alsulcken overtreders sullen worden geamendeert naer den cas ende ghelegentheyte van de saccke, ende ter arbitragie vanden Rechter.

27.

Authoriserende daer-en boven niet alleen de voorsz. Gecommitteerde maer oock alle de gene trafiquerende in de selve Wolle-Manufacture, om opsicht te nemen, vervolgen ende calengieren alle de gene die sullen doen tegens dese Ordonnantie, gelijk oock de Officieren vande Plaetsen om te saliren ende arresteren de voorschreve verbode Coopmanschappen niet versien zynde van behoorelijcken Segel, naem ende number, ende de selve ghearresteert zynde te consigneren op de Laecken halle, alwaer eene is, ende daer egeene en is, onder de
Weth

Weth oft Magistraet alwaer de defraudatie is uytgebracht, oock om t'arresteren de Persoonen ende Contraventeurs ingevalle sy geene residentie en houden ten voorschreven plaetse, ende dat voorts de Gecommitteerde op de voorschreven gheconsigneerde goederen sullen moghen stellen eenen soodanigen Segel als hun goetduncken sal.

28.

Ende dese consignatie alsoo ghedaen zynde, en sal daer van geene lichtinge mogen worden gedaen onder cautie voor dat de saccke sal wesen getermineert.

29.

Geven oock de macht ende faculteyt aende voorschreve Gecommitteerde van by preventie te mogen doen alle calengien ende poursuiten tegens de geene die eenige defraudatie souden hebben beghaen ende dese onse Ordonnantie overtreden, in welcken gevalle sy sullen hebben het deel inde amende hier voren toegestaen aen onse Officieren.

30.

Ende om dat de aenbrengers des te gewilliger souden zyn, om de contraventeurs te denoncieren, Wy begeeren dat hunnen Naem Secret sal gehouden worden voor soo vele de Materie ende den cas sal toe-laten, ende dat hun deel sal ontfanghen worden door den Officier ofte Gecommitteerden die het selve aen hun sal betaelen.

31.

Ende by soo verre den aenbrenger mede soude plichticht geweest zyn inde defraudatie, Wy hebben aen hem in dien gevalle ge-

le gepardonneert de pene van contraventie, soo nochtans dat dese denonciatie sal geschieden voor ende al eer de saeke sal wesen gecomen ter kennisse vande Gecommitteerde, Officier ofte Rechter.

32.

By soo verre wy aen eenige vande Overtreders souden doen gratie oft remis van Bannissement ofte andersints, verclaren Wy dat den Denonciateur daerom niet en sal laeten te genieten sijn deel inde amende.

33.

Verbiedende aen alle onse Officieren, Gecommitteerde, ofte Dekens vande Ambachten, te composeren over de voorschrevene contraventionen, ten zy niet overstaen vande Wethouderen vande Plaetse daer de contraventie sal wesen begaen, die daer van sullen part geven aende Raeden Fiscale vande Provincie om t'examineren oft daer onder egeene conniventie is schuygende.

34.

Welcke accoorden nochtans niet en sullen mogen geschieden voor min als een derden-deel van de amende sonder onse speciale permissie ende om groote redenen.

35.

Men sal niet connen ontgaen de penen ende confiscatien vande verboden Coopmanschappen onder couleur dat de selve souden hebben gepasseert ende wesen geacquitteert op eenighe vande Comptoiren van onse Rechten, hoedanigh t selve soude mogen wesen

36.

Tot becorrtinghe vande Justitie in dese materie sal voor de respective Magistraten gheprocedert worden sommierelijck soo

soo tegens Militaire als andere met soo corte ende peremptoire termynen als het mogelijk sal wesen, als van 24. tot 24. uren, ende onse Raeden, Militaire Rechters ofte andere en sullen niet vermogen te geven eenige surceance tegens de vonnissen daerinne te wysen, t'zy provisionelijck oft ten diffinitiven maer dese Sententien sullen staen ter executie onder cautie in cas van reformatie ofte appel.

37.

Ende om dese Inlandtsche Manufacturen des te meer te doen aengroyen in deught ende weerde, soo dat die oock buyten dese Landen sullen connen worden ghetrocken, Wy hebben laeten emaneren een ander particulier Placcaert op den uytvoer van alle Inlandtsche Wolle ende Wolle-gaerens in dathe deser, waer-toe gerefereert wort.

38.

Eenighe Magistraeten oorboitigh vindende te formeren voordere Ordonnantien in hun Distriect tot beneficie ende vervoorderinge van dese Manufacturen ende voorkominge aen alle defraudatien nopende den invoer van de vremde Fabrycké hier vooren vermeldt, sullen de selve aen ons vermogen te presenteren om ge-examineert ende geapprobeert te worden.

39

Wy ordonneren aen alle onse Officieren ten Platten Lande merckelijck ontrent de Frontieren van ons gebiedt gelijk oock aen alle onse Commisen van de respective Comptoiren, aldaer te invigileren op het inbrengen van de selve vremde Manufacturen, ende van iederen aenflagh paert te geven aen onse Raeden

C

den

den Fiscalen van dry tot dry Maenden wat devoiren sy dien-
aengaende sullen hebben gedaen, op de pene van vyftigh gul-
dens tot hunnen laste. 40.

Ordonnerende daer-en-boven dat niet allenlijk de ghenen
de voorsz. vremde Laekens ofte wolle Manufacturen sullen in-
brengen, maer oock alle de gene die wetens sullen hebben ge-
holpen ende geassisteert aen diergelijk inbrengchen, daer toe
leerende Waghens, Kerren, Peerden, Schepen oft andere
middelen van voiture, den Defraudateur leydende, verborgende,
oft andersints favoriserende, sullen ghestraft worden
by confiscatie ofte verbeurte vande voorsz. Manufacturen,
Peerden, Kerren, VVagens, Schepen ende andere voitures,
ende oock met gelijke amende als boven, ofte wel met Geef-
selinge, Bannissement oft andere correctie in cas sy de boeten
niet en connen voldoen, emmers soo ende ghelijck de Rech-
ters naer de gelentheyte van den cas sullen goet vinden, waer
toe wy hun hebben geauthoriscert ende authoriseren mits de-
sen.

41.

Alsoo Wy niet alleē besorght en zyn dat de voorsz. Manufac-
turen worden vervoordert ende aengroeyen tot onderhoudt
van onse Onderdaenen, maer oock dat de selve zyn deughde-
lijk ende in andere Landen ende Provintien worden ghetroc-
ken, ordonneren aen de respectieve Wethouderen dien-aen-
gaende hunne oude Ordonnantien punctuelijk te doen on-
derhouden, ende te versien tegens alle defraudatien ende be-
drieghelijske wercken, door de beste middelen die sy sullen
goet vinden.

42.

Wel expreffelijk verbiedende by delen het onbehoorlijk reken vande Laeckenen, Bayen oft andere diergelijcke Manufacturen.

Sulcx dat een Laecken lanck dertigh ellen hebbende sijne behoorlijcke breedte van twee ellen binnen de Liffen, niet meer en fal mogen gereckt worden als twee ellen inde langhde, ende dat een Laecken lanck 40. a 45. ellen maer en fal mogen worden gereckt dry ellen, ende een Laecken lanck seftigh ellen 4. ende de mindere oft meerdere naer-advencant ende in de breedte alle maer een vierdendeel.

Dat alle Limbourghsche ende alle andere Laeckenen die in toe-commende fullen gefabricqueert worden, fullen moeten hebben de felve breedte gelijk de gene vande fabrycke alhier te weten van twee ellen binnen de liffen.

Dat de Laecken Droghéen lanck in de 50. ellen, fullen mogen worden gereckt dry ellen en half ende niet meer, ende de gene lanck 60. ellen 4. ellen sonder voordere.

Dat d'Ourfine ende andere Vlaemfche Bayen maer en fullen moghen worden gereckt ses vierendeelen inden langhde, ende inde breedte van feven vierendeelen en half, ende de gene van feven en half vierendeelen tot twee ellen, ende foo voorts naer advencant.

47.

Een enckel Stamet en sal maer mogen gereckt worden een elle; ende een dobbel Stamet ses vierendeelen.

48.

De Brusselsche Bayen hebbende behoorelijke breedde ende lanck 45. ellen, en sullen maer mogen gereckt worden dry ellen, ende de gene lanck 60. ellen 4. ellen, ende alle andere van mindere ofte meerdere langhde naer advenant.

49.

Dat de Carseyen maer en sullen worden ghebreedt van dry vierendeelen tot dry en half vierendeelen tot een elle, ende de gene breedt een elle een half vierendeel.

50.

Alles op de boete van vyftigh guldens, ende verbeurte van de respectie Laeckenen, Stoffen oft andere Manufacturen inde langhde oft breedde meerder zynde uytghereckt, welcke verbeurde goederen Wy verbieden te vercoopen, ten zy die door het nat maecten weder zyn gebrocht tot hunne betamelijcke langhde ende breedde, op de boete van vyftigh guldens ende verbeurte als voorens,

Ende gelijk Wy verstaen dat eenige van onse Steden Rechten hebben opgestelt op de Manufacturen gemaeckt in eenige onse andere Steden van desen Lande, 't zy om te Beneficieren de gene gefabricueert wordende by hunne inwoonders, 't zy om andere redenen, ende bevindende sulcx te stryden tegens het gemeene beste vande generaliteyt van dese Landen: Wy om daerinne te voorsien hebben geordonneert, ende vercliert,
gelijk

gelijck VVy Ordonneren ende verclaeren by desen, dat alle de selve lasten voortraen sullen cesseren ende niet meer en sullen moghen geheyscht ofte gevraeght worden, ende by soo verre dese Rechten belast zyn met cenige Renten, sullen sy die vermogen te assigneren op eenige andere van hunne middelen ende incommen daer uyt de betalinge van dier soude connen gevonden worden, ofte by faute vande selve middelen, ons proponeren eenighe nieuwe om die by ons daer toe Ge-octroyeert te worden.

Ontbieden daeromme ende bevelen aen onse seer-Lieve ende ghetrouwe die hoeft Presidenten ende Luyden van onsen Privéén ende Grooten Raeden, Cancellier ende Luyden van onsen Raede van Brabant, Gouverneur President ende Luyden van onsen Raede van Luxemborgh, Gouverneur, Cancellier ende Luyden van onsen Raede in Gelderlandt, President ende Luyden van onsen Raede in Vlaenderen, Groot Baillicu van Henegau ende Luyden van onsen Raede ordinaris tot Berghen. Gouverneur, President ende Luyden van onsen Raede tot Namen, Schauterh tot Mechelen, ende aen alle onse Justicieren, Officieren ende Onderlaeten wien dit raecken sal, ende een ider van hun in't besonder ende soo hem dit raecken ende aengaen sal. dat sy dese onse Ordonnantie van stonden-aen ende sonder uytstel doen publiceren in de forme ende op de gewoonelijcke plaetsen, procederen ende doen procederen tegens de overtredders ende ongehoorsaeme by d'executie vande penen ende amenden hier vooren vermeldt, sonder verdrag, gunste oft dissimulatie, van des te doen ende datter aen cleefte
geven

geven Wy hun volle macht, authoriteyt ende sonderlinghe
bevel, ontbieden ende bevelen aen allen ende een iegelijcken,
dat sy dit doende hun verstaen ende nerstelyck gehoorfaemen,
WANT ONS ALSOO GELIEFT. Gegeven in on-
se Stadt van Brussel den eersten Aprilis in't jaer ons Heeren 1699.
ende van onse Rycken het vier-en-derstighsten. Was gepara-
pheert - *Cox* ^{vr} Nederwaerts stont geschreven, *By den Coninck*
in synen Raede. Onderteeckent *P. L. de Claris.* Ende was ge-
segelt met den grooten Segel van Syne Majesteit in rooden
wassche uythangende in dubbelen steerte van parckement.